

Téma:

**SZAKPOLITIKAI TANULMÁNY –
NEMZETKÖZI
GAZDASÁGFEJLESZTÉS**

Időszak:

2012. október

Dátum:

2012. november 15.

SZÁZADVÉG
ALAPÍTVÁNY

SZÁZADVÉG
GAZDASÁGKUTATÓ KFT.

STRATEGOPOLIS
KÖZMUNTERVÉZÉSI, TAPASZTALATI ÉS STRATÉGIAI IRODA KFT.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú
szerződés teljesítésére készült

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló.....	3
Kelet - Közép Európa	5
A Visegrádi Hármas gazdaságpolitikai összefoglalója	5
Lengyelország.....	5
Csehország	5
Szlovákia.....	6
Doingbusiness2013 – A Világbank vállalatgazdasági áttekintése a régió belüli országokat összehasonlítva	6
Magyar befektetői környezet	12
Kelet-közép európai tendenciák	16
Kína-monitor.....	18
Politika.....	18
Gazdaság	20
Közel-Kelet monitor	21
SWOT analízis	23

Vezetői összefoglaló

Az október havi monitor egy speciális terület, a vállalkozásbarát környezet vizsgálatára helyezi a fókusz a nemzetközi gazdaságfejlesztés kapcsán Kelet- Közép Európában.

Számos multinacionális cég számára Magyarország mellett más országok is vonzóak lehetnek befektetés és vállalati terjeszkedés szempontjából. Hasonló vállalatműködtetési feltételekkel rendelkeznek a régió azon országai, amelyek politikailag és gazdaságilag is kiemelkednek a befektetésvonzás kapcsán. Ez az országcsoport Csehországot, Lengyelországot, Magyarországot, Szlovákiát és Szlovéniát tartalmazza. Azon kívül, hogy leahagják a régió többi országát, ezek az országok éppen hasonló jellegük miatt egymás legnagyobb konkurensei is. Az e havi monitor feltérképezi, hogy mely területen teljesít jobban vagy épp rosszabban négy régiós konkurensünk, és hogy Magyarországnak min kéne változtatnia ahhoz, hogy az ötös csoportból kiemelkedjen, és kedvezőbb gazdasági környezetet teremtsen. Ebben nyújt segítséget az október végén megjelent Doingbusiness2013 Report, amelyik a vállalkozásüzemeltetés összetevőit kilenc részterületre bontja le, és ezeken belül is rangsorolja a világ 185 országát. Le lehet így szűrni, hogy mely részterületeken kell javítani a magyar feltételeken. Az összehasonlítás alapján az látszik, hogy a befektetővonzás és terjeszkedésösztönzés érdekében elsősorban a magyar vállalati adózás rendszerét kell kedvezőbbé tenni, valamint meg kell könnyíteni az építkezési engedélyezés rendszerét és a fizetésképtelenség felszámolását kell hatékonyabbá tenni. Ezek azok a területek, amelyeken rövid távon változtatni kell, míg hosszabb távon az elektromossághoz jutás feltételeit, valamint a befektetői biztonságot kell javítani.

Nagy hangsúlyt kell fektetni ezekre a részletekre, hiszen a külföldi befektetők elsődlegesen ezeket a feltételek veszik figyelembe egy terjeszkedési célország kiválasztásakor, ezek alapján döntenek, hogy mely országok kerülnek az opcionális jelöltek körébe. Ezeken belül már a szoft faktorok számítanak, azokat jóval nehezebb befolyásolni.

Kínát egy más téma kapcsán vizsgálja a monitor. Tíz év után az ország élén vezetésváltás következik be, nemzeti és nemzetközi szintén a figyelem arra irányul, hogy csupán személyi, vagy akár politikai és ezzel egybekötött gazdasági reformokat is bejelentenek-e a párt 18-ik kongresszusán, amelyik november 8-án kezdődött. Az ideológiai váltást a következő vezetés személyi összetétele már tükrözi, az új elnök liberálisabb gazdaságpolitikai elveket vall az eddigi dogmatikus tervgazdasággal szemben. Kérdés, hogy a vezetői testület összetétele engedi-e a reformokat, hogy Kína megnyitja-e a gazdaságát és ez által elindul a modernizáció útján, vagy marad az ideológiai eszmekövetés világában. A döntés nem csak az ország számára meghatározó, gazdasági függősége miatt az egész világ számára is fontos. További kérdés, hogy sikerül-e a pártvezetésnek a belső problémákat leküzdenie. A korrupciós botrányok, és a szociális egyenlőtlenségek miatt a társadalmi elégedetlenség

egyre szélesebb körű, a párt támogatottságának, a csöndes beleegyezés összeomlásának veszélye fenyeget. Hogy a lehetséges forgatókönyvek közül melyik határozza meg Kína következő 10 évét, az a kongresszus végére kiderül.

Megvizsgálásra kerültek a 2012 októberében az Öböl-menti országokban és a Levantei térségben, ezen belül Izrael és a Palesztin Nemzeti Hatóság területén zajló gazdasági illetve politikai változások is.

A Palesztin Nemzeti Hatóság kapcsán összességében kijelenthető, hogy a belpolitikában a Hatóságot sújtó pénzügyi krízis kezelése játszotta a főszerepet, erre átható megoldás még nem született. A katari vezetés által felajánlott anyagi támogatás a Gázai övezet infrastruktúrájának fejlesztésére az eddigi legjelentősebb projekt 2009 óta.

Izraelben a különböző politikai erők a januári előrehozott választásokra készülnek, a választási kampányban mind a bal-, mind a jobboldalon fontos téma lesz a szociális elégedetlenségek tematizálása. Az izraeli pártrendszerben az elmúlt időszakban jelentős változások mentek végbe.

Kelet - Közép Európa

A Visegrádi Hármak gazdaságpolitikai összefoglalója

Lengyelország

Donald Tusk miniszterelnök gazdaságfejlesztési program indítását jelentette be¹, amely munkahelyek százezreinek teremtését irányozza elő az építő- és az energetikai iparban. Ezzel az egymás után fizetéseketelenné váló építőipari vállalatok, munkavállalók megmentését célozzák meg. A lengyel gazdaság szempontjából kulcsfontosságú, hogy 2012-2015-ben 43 milliárd zlotyt (10,9 milliárd eurót) fordítanak sztrádák és országutak építésére. Az energetikai terület beruházásaira 2016-ig 50,² 2020-ig 60 milliárd zlotyt szánnak, folytatva az öt évvel ezelőtt megkezdett programot, amelynek célja a biztonság mellett az ország függetlenségének elérése az energiaellátásban.

Lengyelország újabb két évre hosszabbítaná meg a Nemzetközi Valutaalappal kötött elővigyázatossági hitel-megállapodását a nemzetközi szervezet novemberre tervezett ország látogatása után.

VOLVO bejelentése jelentős hatással volt a lengyel gazdaságra a hónap elején. A multinacionális vállalat Svédországból Lengyelországba viszi át a teljes buszgyártását.

Csehország

A kormány a romló gazdasági kilátások miatt letesz korábbi deficitcsökkentő terveiről, nem hirdet meg további megszorító intézkedéseket és megelégszik azzal, ha 3 százalék alatt tartja a GDP-arányos államháztartási hiányt. Amikor a gazdasági növekedés ismét 2 százalékos szintet ér el, akkor újra lehetőség nyílik majd a költségvetési hiány lefaragására - nyilatkozták.

Belső pártalkuk révén sikerült megszavaznia a cseh parlamentnek szerdán az áfa-kulcsok emelését. Eszerint 2013-tól a mostani 14 és 20 százalékról 15, illetve 21 százalékra nőne az áfa-kulcs,³ ami havonta átlagosan mintegy 80 korona (kb. 880 forint) többletkiadást jelent az állampolgároknak. A havi 100 ezer korona (kb. 1,1 millió forint) feletti fizetéssel rendelkezők 7 százalékos úgynevezett szolidaritási adót fizetnek 2013-tól három éven át.

¹ <http://www.thenews.pl/1/9/Artykul/114678,Economy-to-dominate-PM-Tusks-policy-speech>

² <http://www.thenews.pl/1/12/Artykul/115521,Poland-proposes-new-tax-structure-for-gas-and-oil-production>

³ <http://www.praguepost.com/news/14248-tax-hikes-portend-a-government-collapse.html>

Az irányadó kamatot 20 bázisponttal 0,05 százalékra szállította le a cseh jegybank monetáris tanácsa a kereslet és a gazdaság élénkítés céljából.⁴

Szlovákia

A költségvetés 14,18 milliárd euró bevétellel számol jövőre, ami 580 millió euróval haladja meg az első tervezetben szereplő összeget, a kiadási oldalon pedig 17,24 milliárd eurós végösszeg jelenik meg, ami 320 millió euróval több az eredetileg tervezettnél.

Ezek alapján a közkiadások hiányának összege 2013-ban Szlovákiában 3,06 milliárd eurót tesz ki, ami 2,9 százalékos hiányt mutat, és az országgal szemben támasztott uniós elvárások teljesítését jelzi.

Az idei év végére az államadósság várhatóan eléri a 37,4 milliárd eurót, ami a GDP 53 százaléka.⁵ A különbség kiemelkedő, hiszen tavaly még 45 százalék alatt mozgott a mutató értéke. Az idei túlköltekezés a 4,6–4,8 százalékos idei államháztartási hiány, valamint az eurót védő ESM rendszerbe befizetendő 660 millió eurós tétel következménye. Az arány jövőre 54,9 százalékig is emelkedhet. Ha mutató eléri az 55 százalékot, 2014-ben a miniszterek fizetését befagyasztják a 2013-as szinten.

Doingbusiness2013 – A Világbank vállalatgazdasági áttekintése a régió belüli országokat összehasonlítva

Október közepén jelent meg a Világbank Doingbusiness2013 Report-ja,⁶ ami a világ 185 országának gazdaságát veti össze vállalatüzemeltetési szempontok alapján. A monitorban a magyar, a lengyel, a szlovák és a szlovén adatokat vetjük össze, hiszen ők Magyarország legnagyobb konkurensei a befektetés és vállalatindítás terén. Ezek alapján megállapítható, hogy melyek azok a területek, amelyek fejlődtek nálunk az utóbbi egy évben, melyek azok, amelyek rontottak besorolásunkon, és látható hogy miben jobbak a szomszédos országok, miért éri meg jobban inkább befektetni, mint nálunk.

Felmerülhet, hogy miért nem vizsgálja a monitor Romániát is a régiós viszonylatban. Románia konkurense Magyarországnak a vállalat-vonzás területén, a Doingbusiness2013-ban

⁴ Czech National Bank: *Press Release on CNB cuts interest rates to record low*, 2012 nov. 1

⁵ <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=55388>

http://spectator.sme.sk/articles/view/48148/10/finance_ministry_predicts_2012_budget_deficit_will_slightly_exceed_forecast.html

⁶ International Finance Corporation, World Bank: *Doing Business2013*, 2012, Washington D.C

azonban rossz helyen végez (72-ik), tavaly óta stagnál és nem mutat olyan markáns változást, amelyek alapján Magyarország számára kiemelkedő következtetéseket vonhatnánk le.

A Doingbusiness Report különböző aspektusokból világítja meg a befektetés ösztönzést, először a régiókat értékeli,⁷ majd egyenként kitér az országokban végrehajtott reformokra és a területek különálló rangsorára.⁸

Kelet-Európa gazdaságainak 88 százalékában hajtottak végre reformokat legalább egy területen. A rangsorban Szlovénia a 35-ik, Szlovákia a 46-ik, Magyarország az 54-ik, minket közvetlenül Lengyelország követ, a csehek pedig a 65-ikek. Külön rangsort állítottak össze, hogy melyek azok az országok, amelyek 2005 óta a legtöbbet javítottak akkori helyezésükön, Lengyelország az idei javulásával a legjobb a régiós országok közül, a világ 17-ik legnagyobb ütemű javulását produkálta, 2012-re Csehország a 34-ik, Szlovénia pedig a 38. helyen van a rangsorban.⁹

A Doingbusiness Report arra épít, hogy a magánszektor adja a növekedő gazdaságok munkahelyeinek 90 százalékát, ezért e szektor erősítése fontos eszköz lehet a gazdasági növekedés beindítására. A szektor helyzetét nem csak makrogazdasági faktorok, hanem a törvények minősége, a szabályozás, az intézményi berendezkedés is formálja. Alapvetően a következő trendek figyelhetők meg.

- Okosabb befektetői szabályozások gazdasági növekedést generálnak
- Az egyszerűbb befektetői regisztráció élénkíti a vállalkozói szellemet és a produktivitást
- Egy alacsonyabb összegű vállalkozói regisztráció javítja a foglalkoztatottak lehetőségeit
- Egy hatékonyan szabályozott gazdasági környezet javítja a termelési teljesítményt (pl. hatékony és gyors szerződés végrehajtás esetében jellemző egy testre szabottabb termelés és export)

A V4 országok és Szlovénia intézkedései az vállalkozásbeindítás és -üzemeltetés javítására:

Szlovákia: Egyszerűsítette a vállalatbejegyzés feltételeit, csökkentette az építkezési engedélyezés költségét, könnyítet a tulajdonbejegyzés feltételein és költségein, bevezette az elektronikus adózási rendszert, növelte a bírósági eljárások hatékonyságát szerződés végrehajtás eseteiben, erősítette a rögzített időtartamú szerződések helyzetét*,

⁷ DoingBusiness2013 Report: Executive Summary, 1-14.o.

⁸ DoingBusiness2013 Report: Summaries of Doing Business Reforms in 2011/12, 135-206. o. ⁹

DoingBusiness2013 Report: Rankings on the ease of doing business, 3.o.

csökkentette az elbocsátási költségeket valamint megkönnyítette a vállalatok számára az elbocsátás feltételeit.

Lengyelország: 98 nappal rövidítette a tulajdonbejegyzés folyamatát, számítógépesített számos adminisztratív műveletet, egyszerűsítette a hitelnyújtási feltételeket és az adófizetés teljesítési folyamatát, növelte a bírósági eljárások hatékonyságát szerződés végrehajtás eseteiben valamint növelte az ehhez rendelt bírák számát.

Csehország: Bevezette az elektronikus adózási rendszert, egyszerűsítette a határokat átlépő kereskedelem eljárását, csökkentette a szerződés végrehajtás eljárásainak számát, erősítette a rögzített időtartamú szerződések helyzetét valamint csökkentette az elbocsátási költségeket.

Szlovénia: Csökkentette a vállalkozásindítás költségeit és a szükséges műveletek számát, bevezette az elektronikus adózási rendszert valamint csökkentette a szerződés végrehajtás eljárásainak költségét.

Magyarország: Csökkentette az építkezési engedélyezés költségét, javított az információközzétételi rendszeren, megszüntetett bizonyos vállalati adónemeket valamint egyszerűsítette a határokat átlépő kereskedelem eljárásait.

Az országok rangsorában bekövetkezett változások és a részterületi reformok súlya

A monitor itt azt elemzi, hogy az idei rangsorban elfoglalt pozíció a tavalyihoz képest milyen irányba tolódott el és ennek milyen okai lehetnek. Ez mutatja, hogy mely területeken fontos a reform, melyik van nagyobb hatással a rangsorban elfoglalt pozícióra és melyiknek kisebb. Ebből arra is lehet következtetni, hogy Magyarországnak melyik részterületen kell fejlődnie egy befektetés-vonzó vállalati környezet létrehozására.⁹

Csehország:¹¹

A csehek eggyel estek vissza az átfogó rangsorban az 64-ről a 65-ik helyre, de nem javítottak vagy rontottak egyik részterületen elfoglalt pozíciójukon sem nagy mértékben. Kirí, hogy a vállalatindítás területén csak a 140-ik helyen vannak, az adórendszerrel kapcsolatos nehézségeik miatt azon a területen csak a 120-ik, míg az elektromossághoz jutás hiányosságai miatt csak a 143-ik helyet foglalják el. Jól teljesítenek a tulajdonbejegyzés részterületén (27. hely).

⁹ DoingBusiness2012 Report, Ranking on the ease of doing business, 2012 ¹¹
DoingBusiness2013 Report, 159.o.

Magyarország:¹⁰

A magyarok az 51-ik helyről az 54-ik helyre estek vissza, úgy hogy a határokat átlépő kereskedelem, valamint a szerződés végrehajtás kivételével minden részterületen rontottak pozíciójukon. Kirívóan rossz helyezést érünk el minden évben az elektromossághoz jutás feltételei (109. hely: 252 nap alatt jutnak csak áramhoz az újonnan érkező cégek), a befektetői biztonság (128. hely) valamint a vállalati adórendszer terén (118. hely). Jó a besorolásunk a szerződés végrehajtás (16. hely), valamint a tulajdonbejegyzés területén (43. hely).

Lengyelország:¹³

Lengyelországot emeli ki a 2013-as jelentés az egyik legnagyobb előrelépéseket elkönyvelő országgént. A tavalyi 62-ik helyről az 55-ik helyre léptek elő. Lengyelország példáján jól látható, hogy melyik részterületek befolyásolják leginkább a rangsor alakulását.

POLAND		Doing Business 2013		Doing Business 2012		Doing Business 2011		Doing Business 2010	
Rank of starting business (rank)	54	55	51	51	51	51	51	51	51
Starting a business (rank)	124	124	124	124	124	124	124	124	124
Procedures (number)	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Time (days)	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Cost (% of income per capita)	14.4	14.4	14.4	14.4	14.4	14.4	14.4	14.4	14.4
Minimum capital (% of income per capita)	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0
Dealing with construction permits (rank)	109	109	109	109	109	109	109	109	109
Procedures (number)	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Time (days)	101	101	101	101	101	101	101	101	101
Cost (% of income per capita)	48.4	48.4	48.4	48.4	48.4	48.4	48.4	48.4	48.4
Getting electricity (rank)	109	109	109	109	109	109	109	109	109
Procedures (number)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Time (days)	156	156	156	156	156	156	156	156	156
Cost (% of income per capita)	208.1	208.1	208.1	208.1	208.1	208.1	208.1	208.1	208.1
Getting credit (rank)	141	141	141	141	141	141	141	141	141
Strength of legal rights index (0-10)	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Depth of credit information index (0-5)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Public registry coverage (% of adults)	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9
Private bureau coverage (% of adults)	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9
Protecting investors (rank)	124	124	124	124	124	124	124	124	124
Extent of disclosure index (0-10)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Extent of director liability index (0-10)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ease of shareholder suits index (0-10)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Strength of insider protection index (0-10)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Paying taxes (rank)	118	118	118	118	118	118	118	118	118
Payments (number per year)	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Time (days per year)	208	208	208	208	208	208	208	208	208
Total tax rate (% of profits)	44.1	44.1	44.1	44.1	44.1	44.1	44.1	44.1	44.1
Trading across borders (rank)	35	35	35	35	35	35	35	35	35
Procedures to export (number)	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Time to export (days)	17	17	17	17	17	17	17	17	17
Cost to export (% of export value)	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0
Documents to import (number)	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Time to import (days)	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Cost to import (% of import value)	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0
Enforcing contracts (rank)	109	109	109	109	109	109	109	109	109
Procedures (number)	38	38	38	38	38	38	38	38	38
Time (days)	141	141	141	141	141	141	141	141	141
Cost (% of claim)	14.1	14.1	14.1	14.1	14.1	14.1	14.1	14.1	14.1
Resolving insolvency (rank)	124	124	124	124	124	124	124	124	124
Time (years)	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
Cost (% of assets)	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Recovery rate (% of assets)	54.5	54.5	54.5	54.5	54.5	54.5	54.5	54.5	54.5

¹⁰ DoingBusiness2013 Report, 169.o.

* Fontos megjegyezni, hogy a rögzített időtartamú szerződéseknek kiemelkedő a szerepe a vállalatfejlesztésben, gyakori, hogy egyes országok nem engedélyezik az átmeneti, kötött időtartamú foglalkoztatást bizonyos állandó feladatok ellátására. Ez a foglalkoztatási forma fiatal munkásokat képez ki adott feladatokra, míg a munkaadó optimalizálhatja ez által az előállítási költségeiket. Az efajta munkaforma engedélyezése esetén a munkaadó egy nem átmeneti, hanem állandó munkahely felszabadulása esetén az átmeneti munkásokból választ, akiknek már ismeri a teljesítményét, és akiket már kiképzett erre a szakmunkára. Lehetőséget nyújt a munkáltató számára, hogy optimalizálja a munkaerőt, anélkül, hogy fixen lekösse magát számos munkás foglalkoztatásával, azonban megadja a lehetőséget, hogy több embert felvegyen és kiképezzen, később pedig ezek közül válasszon szakértelmet igénylő megüresedett állandó pozícióra. ¹³ DoingBusiness2013 Report: 189.o.

Pirossal jelzi a monitor, hogy milyen pozíciót töltött be az adott szakterület az előző évi rangsorban. Sárgával jelöli, hogy melyikek azok a területek, ahol lényegesen rosszabb volt a tavalyi helyezése a lengyeleknek, mint idén. Piros körrel jelöli, hogy melyek azok a területek, amelyekben a lengyelek számottevően hátrébb helyezkednek el a rangsorban, mint azt az összesített helyezésük indikálná. Azok a területek, ahol a fejlesztések és modernizációk jelentős súllyal vannak az összhatásra a hitelhez jutás (8-ik helyről a 4-ikre léptek elő), a szerződések végrehajtása (68 -> 56), a tulajdonbejegyzés (89 -> 62), a vállalati adózás rendszere (128 -> 114) és a fizetésektelenség felszámolása (87 -> 37). Az összevetés mutatja, hogy Lengyelország kilenc részterületből négyben a századiknál rosszabb helyen áll. Ez azt jelenti, hogy a hitelhez jutás és a fizetésektelenség felszámolása nagy hatással van a rangsorra és ez által a befektetni kívánókra. Ráadásul kiemelkedik, hogy Lengyelországot úgy választották az egyik legjobban fejlődő országgá, hogy a tavalyi 64-ik helyhez képest visszaesett a 137-ik helyre az elektromossághoz jutás részterületén, és további 3 részlegen rontott besorolásán.

Szlovákia:¹¹

Szlovákia is javított idén a pozícióján és két hellyel előrelépve a 46-ik helyen zárt. Szlovákia is annak ellenére foglal el jó pozíciót, hogy számos részterületen a századik hely körül helyezkedik el (elektromossághoz jutás, befektetői biztonság, határokat átlépő kereskedelem, vállalati adózási rendszer), ráadásul számos területen rontott tavalyi rangjához képest. Mely reformok azok, amelyek nagy súllyal vannak az átfogó helyezésre? A szlovákok 30 helyet léptek előre a vállalati adózási rendszer, valamint a nyolcadik helyre lépett elő a tulajdonbejegyzés terén.

Szlovénia:¹⁵

A szomszédos országokból a szlovénok érik el a legjobb helyezést minden évben, és tovább javítottak idén is, a 37-ről a 35-ik helyre léptek elő.

¹¹ DoingBusiness2013 Report, 194.o.

¹⁵ DoingBusiness2013 Report, 194.o.

SLOVENIA		OECD high income		GNI per capita (US\$)	23,610
Ease of doing business (rank)	37 35	High income		Population (m)	2.1
Starting a business (rank)	30	Registering property (rank)	79 83	Trading across borders (rank)	50 57
Procedures (number)	2	Procedures (number)	5	Documents to export (number)	6
Time (days)	6	Time (days)	110	Time to export (days)	16
Cost (% of income per capita)	0.0	Cost (% of property value)	2.0	Cost to export (US\$ per container)	745
Minimum capital (% of income per capita)	43.9			Documents to import (number)	8
		Getting credit (rank)	98 104	Time to import (days)	14
Dealing with construction permits (rank)	81 61	Strength of legal rights index (0-10)	4	Cost to import (US\$ per container)	830
Procedures (number)	11	Depth of credit information index (0-6)	4		
Time (days)	197	Public registry coverage (% of adults)	3.4	Enforcing contracts (rank)	58 56
Cost (% of income per capita)	65.3	Private bureau coverage (% of adults)	98.9	Procedures (number)	32
				Time (days)	1,290
Getting electricity (rank)	27 31	✓ Protecting investors (rank)	24 17	Cost (% of claim)	12.7
Procedures (number)	5	Extent of disclosure index (0-10)	5		
Time (days)	38	Extent of director liability index (0-10)	9	✓ Resolving insolvency (rank)	39 42
Cost (% of income per capita)	119.9	Ease of shareholder suits index (0-10)	8	Time (years)	2.0
		Strength of investor protection index (0-10)	7.3	Cost (% of estate)	4
				Recovery rate (cents on the dollar)	49.8
		✓ Paying taxes (rank)	87 63		
		Payments (number per year)	11		
		Time (hours per year)	260		
		Total tax rate (% of profit)	34.7		

Piros körrel jelöli a monitor, hogy melyek azok a kirívó értékek, amelyek nem illeszkednek az ország átfogó helyezésebe, sárga körrel, hogy melyek azok az értékek, amelyek tavaly jóval rosszabbak voltak, és melyek javítása a rangsorban való előrelépést indikálhatják. 20 helyezést lépett előre Szlovénia az építkezési engedélyekkel kapcsolatos eljárások, hetet a befektetői biztonság és 24-et a vállalati adózási rendszer terén.

Szlovénia példáját elemezve megállapítható, hogy jobb, átfogó helyezést akkor lehet elérni, ha az összes terület jobb helyezést ér el, nem nagy az ingadozás és egy-két területen célzott előrelépést tud felmutatni egy ország.

Összegzés és következtetések Magyarország számára:

Azért vizsgáltuk meg ezt az öt országot, mert hasonló társadalmi, történelmi és gazdasági jellemzőkkel rendelkeznek, ezáltal a befektetés-vonzás terén konkurencsei egymásnak. A Doingbusiness2013 pont az elérni kívánt befektetők számára nyújt segítséget a célországok kiválasztása kapcsán. Fordítva pedig igaz, hogy készítői a befektetői tapasztalatok és visszajelzéseket is figyelembe veszi a szakterületi változtatások mellett a rangsor felállítása kapcsán.

Jobb helyezés elérése érdekében szükséges lenne, hogy egyre kevesebb részterületen csússzunk a századik helyezés fölé, ez ugyanis ellehetetleníti a huzamos előrelépés lehetőségét (Magyarország három területen is jóval a századik hely fölött van). Továbbá elmondható, hogy a legnagyobb súlya a vállalti adózás rendszerének van, fontos a fizetésképtelenség felszámolása és a tulajdonbejegyzés egyszerűsítése. Legkevésbé fontosnak az elektromossághoz jutás és a határokon átlépő kereskedelem könnyítése tűnik.

Jó stratégia az egyes részterületek stabilizálása párhuzamosan egy két kiszemelt terület célzott átfogó reformjával és pozíciójának javításával. Mindent egybevéve Magyarország számára a következő lehetne egy jó stratégia:

HUNGARY		OECD high income	GNI per capita (USD)	Population (mln)	
Ease of doing business (rank)		High income	12,730	10.0	
✓ Starting a business (rank)	59	Registering property (rank)	41	✓ Trading across borders (rank)	41
Procedures (number)	4	Procedures (number)	4	Documents to export (number)	6
Time (days)	5	Time (days)	17	Time to export (days)	17
Cost (% of income per capita)	8.9	Cost (% of property value)	5.0	Cost to export (USD per container)	288
Minimum capital (% of income per capita)	5.0	✓ Getting credit (rank)	50	Documents to import (number)	7
Dealing with construction permits (rank)	55	Strength of legal rights index (0-10)	7	Time to import (days)	19
Procedures (number)	76	Depth of credit information index (0-1)	4	Cost to import (USD per container)	835
Time (days)	102	Public registry coverage (% of adults)	3.0	Enforcing contracts (rank)	16
Cost (% of income per capita)	5.7	Private bureau coverage (% of adults)	15.0	Procedures (number)	25
Getting electricity (rank)	104	Protecting investors (rank)	130	Time (days)	196
Procedures (number)	4	Number of investor protections (0-10)	2	Cost (% of claim)	14.0
Time (days)	26	Extent of investor liability index (0-10)	4	Resolving insolvency (rank)	10
Cost (% of income per capita)	176.4	Time of shareholder suits index (0-10)	7	Time (years)	3.0
		Strength of investor protection index (0-10)	4.3	Cost (% of estate)	15
		✓ Paying taxes (rank)	119	Recovery rate (cents on the dollar)	31.0
		Payments (number per year)	12		
		Time (hours per year)	22.7		
		Total tax rate (% of profit)	33.3		

A vállalati adózás rendszerét tovább kell fejleszteni egy befektetés-vonzó irányba, valamint vagy az építkezési engedélyeztetést kell egyszerűsíteni, bár erre a Belügyminisztérium már tervezetet is megfogalmazott 2012 szeptemberében, vagy a fizetéseképtelenség felszámolását kell hatékonyabbá tenni. Emellett nem rohamos ütemben, de javítani kell az elektromossághoz jutás valamint a befektetői biztonság területén.

Magyar befektetői környezet

Az e havi monitor feltérképezi, hogy milyen Magyarország gazdasági klímájának megítélése a külföldi, német befektetők körében.

Az új német vállalatok startupbusiness találkozóján a frissen Magyarországra érkezett cégvezetők elmondták, hogy a feltételek kedvezőek a befektetési országot keresők számára, kiemelkedően jónak tartják az adózási és foglalkoztatási feltételeket, és kiemelkedő összegeket költhetnek az anyavállalatuk megbízásából a magyarországi terjeszkedésre. A problémát a bizonytalan környezet, és a zavaros nemzetközi kommunikáció okozza. Német nyelvterületre nem a kormány, hanem a liberális érdekkörök célzott kommunikációja jut el, ami elbizonytalanítja a befektetőket az itteni helyzettel kapcsolatban. Szerintük felpozícionálhatnák a vállalatok érdeklődését, ha az országról egy objektív képet festenének le a külföldi (német) sajtóban, hiszen a német befektetői elvárásokhoz alapvetően jól illeszkednek a magyar befektetési feltételek. Jó példája ennek a ferdített információáramlásának a médiatörvény rossz közvetítése. Akkor kétségeket vetett fel a törvény hiányos kommunikációja, hogy az Audi magyarországi vezérigazgatójának sajtótájékoztatót kellett tartania, mert a befektetők nem tudták, hogy mi a valós tartalma a médiatörvénynek, ahelyett, hogy a gazdasági környezetről értekezne.

Jelentőségét tekintve ugyan kisebb problémáról beszélünk, de jó példája a magyar diplomácia külső irányokba mutatott zártságának a Külügyminisztérium pere az atlatszo.hu Közhasznú Nonprofit Kft.-vel is. A hatályos törvények szerint¹² a minisztériumoknak minden hónapban a Magyar Közlöny mellékletében közzé kell tenniük, kiket neveztek ki köztisztviselőnek vagy minisztériumi vezetőnek, illetve kiket mentettek fel állásukból. A többi minisztérium eltérően a Külügyminisztérium csak statisztikai összesítést közölt alkalmazottairól, de nem nevezte meg őket. Ennek következtében az atlatszo.hu adatigénylési kérelmet írt a Külügyminisztériumnak,¹³ amit az visszautasított.¹⁴ Az atlatszo.hu keresetet nyújtott be a Külügyminisztériummal szemben,¹⁵ amelyet első fokon meg is nyert. A tárgyalás folyamán a Külügyminisztérium arra hivatkozott, hogy neki nincs ilyen adatbázisa, valamint hogy a külföldi titkosszolgálatok felhasználhatnák a kért adatokat.¹⁶ Ezeket az érveket a bíróság elutasította, és a Külügyminisztériumot az adatok nyilvánosságra hozatalára kötelezte.¹⁷ Erre válaszul a Külügyminisztérium az adatait 2041-ig titkosította, a Fővárosi Bíróság pedig az atlatszo.hu másodfokon benyújtott keresetét elutasította. Az atlatszo.hu alkotmányjogi panasszal akar az Alkotmánybírósághoz fordulni.

Pozitívum ebben a hónapban, hogy felvetették kormánypárti képviselők a befektetői tartózkodási engedély megszerzésének lehetőségét. Komoly ellenkezést váltott ki a koncepció, hiszen idegen a konzervatív belügyminisztériumi idegenrendészeti elképzelésektől, valamint az elsajátított társadalmi jogérzéktől, hogy bizonyos állampolgári jogokhoz könnyebben jussanak hozzá külföldiek 250 000 eurós állami befektetés esetén. Itt azonban a gazdaságfejlesztő hatást kell figyelembe venni: Ezt a pénzt magyar államkötvényekbe kell fektetni, ez is erősíti az államot, a gazdaságot. Azon uniós országokkal szemben, akik ugyanúgy alkalmazzák a befektetői állampolgárság intézményét a magyar koncepció azonban jóval kisebb összegért ad erősebb jogokat a külföldi befektetőknek.²² Meg kell fontolni, hogy nagyobb valószínűséggel jönnek hozzánk befektetői állampolgárságért kisebb irányösszeg esetén, vagy az összeg emelése szükséges, hogy szimbolikusan is komoly értéket képviseljenek a magyar tartózkodási jogok, hogy ne tűnjön túl egyszerűen megszerezhetőnek és megvásárolhatóknak a legális, életvitelszerű magyarországi tartózkodás.

¹² . évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról

¹³ <http://atlatszo.hu/wp-content/uploads/2012/06/06-04-adatigeny.pdf>

¹⁴ <http://atlatszo.hu/wp-content/uploads/2012/06/06-04-megtagad.pdf>

¹⁵ <http://atlatszo.hu/wp-content/uploads/2012/06/06-04-kereset.pdf>

¹⁶ <http://atlatszo.hu/wp-content/uploads/2012/06/06-04-elsofok-jkv.pdf>

¹⁷ <http://atlatszo.hu/wp-content/uploads/2012/06/06-04-elsofok-itelet.pdf>

²² <http://best-citizenships.com/>

Alább csatoljuk a listát, hogy mely Európai Unió országokban milyen feltételekkel működik a befektetői állampolgárság rendszere:

Ország	Minimum befektetés	Folyamat	Letelepedési engedély/ Állampolgárság	Eltérések a magyar tervezethez képest
Magyarország	250 000 EUR	Letelepedési államkötvényvásárlás, kap kamatot érte, 5 év után visszakapja a befektetett tőkét.	Állandó, ügynevezett nemzeti letelepedési engedélyt kap.	
Ausztria (befektetésen keresztül)	8 000 000 EUR	Befektetés vagy vállalkozásba, vagy kockázati tőkébe, növelnie kell az exportot, vagy új állásokat létrehozni osztrákok számára. Ha államkötvényekbe vagy ingatlanokba fektet be, az nem	Osztrák állampolgárság jár érte, 9-18 hónapig tarthat az adminisztrációs folyamat.	Jóval magasabb összeg, közvetlen állampolgárság adományozása az eredmény, nem államkötvényekbe hitelez az államnak megadott időre, hanem osztrák vállalkozásokba fektet be és a pénzt nem kapja vissza, passzív befektetés nem
		kvalifikálja őt állampolgárságra.		fogadható el.
Ausztria (adományozáson keresztül)	3 000 000 EUR	Egy osztrák jótékonyági alapítványnak kell adományozni az összeget, amelyik a pénzt kulturális szociális ügyekre költi.	Osztrák állampolgárság jár érte, 9-18 hónapig tarthat az adminisztrációs folyamat.	Adományoz, és nem befektet, tényleges csereszerű megvásárlása az állampolgárságnak.
Belgium	400 000 EUR	Eseti döntéseket hoznak a hatóságok, de ha kötődik gazdaságilag a letelepedni kívánó, és biztosít egy ilyen mennyiségű befektetést belga vállalatokba, vagy létrehoz egy új belga vállalatot ilyen tőkével, akkor megadják neki.	Állandó letelepedési engedély. 3 év helyben lakás után kérvényezheti a belga állampolgárságot, 2 évig tart az átfutási ideje.	Nem államkötvényekbe fektet, hanem vállalatokba, akár saját vállalat létrehozása is felmerülhet, az összeg az indulási költségeket takarja. Hasonlóan Magyarországhoz nem átmeneti, hanem állandó letelepedésre jogosít fel, bár rövidebb időre.
Bulgária (összeg a végén visszajár)	512 000 EUR	5 évre befektetés államkötvényekbe, a kamatot azonban nem kapja meg.	Állandó letelepedési engedély 5 évre, utána bolgár állampolgárságot kérvényezhet.	Hasonló Magyarországhoz, hogy államkötvényekbe fektetik, az összeget 5 év után visszakapják, azonban Mo-hoz képest nem kapnak kamatot utána. Az összeg pedig jóval magasabb a magyarénál.
Bulgária (Összeggel megvásárolja)	180 000 EUR	Befektetés államkötvényekbe 5 évre, a pénzt azonban a végén nem kapja vissza, és kamatot sem kap.	Állandó letelepedési engedély 5 évre, utána bolgár állampolgárságot kérvényezhet.	A másik opció szerint konkrétan megveszik a letelepedési engedélyt, nem kapják vissza a pénzt, de alacsonyabb is a befektetés összege.

Litvánia	71 500 - 143 000 EUR	Ingatlanvásárlás vidéken 71 500 EUR-ért, 143 000 EUR-ért nagyvárosok vagy a főváros közelében.	Átmeneti letelepedés 5 évre, utána állandó letelepedés, 10 év után pedig állampolgársági kérelem nyújtható be.	Ingatlanba kell fektetni, ami a befektető tulajdonában is marad, az összeget pedig a vásárolt ingatlan elhelyezkedése határozza meg. Az összeg ennek ellenére nagyon alacsony, azonban csak átmeneti letelepedés jár érte.
Nagy Britannia	1 000 000 GBP	Brit területen kell befektetni, 250 000 GBP-t ingatlanba, 750 000 GBP-t államkötvénybe.	Átmeneti letelepedési Visa 3 évre, 3 év után meghosszabbítják 2 évvel, utána pedig állandó letelepedés. 6 évnél helyben lakás után lehet állampolgárságot igényelni.	Egy részét államkötvényekbe fektetik, másikat szabadon befektethetik, az végig a tulajdonukban marad, csak kikötés, hogy brit területen kerüljön sor a befektetésre. Átmeneti letelepedést kapnak, és nem állandót.
Nagy-Britannia	150 000-200 000 GBP	Ennyit fektetnek államkötvényekbe, a hiányzó 850 000 GBP-t a British Bank-től kölcsönzik. 5 év után nem kapják vissza a befektetett tőkéjüket.	Átmeneti letelepedési Visa 3 évre, 3 év után meghosszabbítják 2 évvel, utána pedig állandó letelepedés. 6 évnél helyben lakás után lehet állampolgárságot igényelni.	Államkötvénybe fektetnek, azonban azt az 5 év után nem kapják vissza, és csak átmeneti letelepedési jogosítványokat kapnak. ¹⁸

Németország	250 000 EUR (formálisan, gyakorlatban minimum 1 000 000 EUR)	Német vállalatokba befektetés, amelyik német munkahelyeket teremt és ezt a tartományi hatóságok engedélyezték.	Átmeneti letelepedés, 5 év után állandó letelepedés, 8 év után lehet kérvényezni a német állampolgárságot.	Nem államkötvénybe, hanem német tartományi vállalatokba és munkahelyteremtésbe fektetik, nem kapják vissza az adott idő után. Átmeneti letelepedési jogosítványokat kapnak csak.
Szlovákia	1 000 000 EUR	Befektetés szlovák vállalatokba, nem államkötvényekbe, 9-18 hónap közötti idő alatt ítélik oda nekik az állampolgárságot.	Eseti alapon döntenek a gazdasági súlyától függően, hogy átmeneti vagy állandó letelepedést vagy akár állampolgárságot adományoznak a befektetőknek.	Szlovák vállalkozásokba fektetik bele, Ez a megoldás is inkább vásárlás az államtól, nem pedig kölcsönzés az államnak jellegű intézmény.

¹⁸ Századvég Háttertánuomány 2012. október

Kelet-közép európai tendenciák

A régiói országain belül a rendszerváltás előtt is már egyértelműen kirajzolódott, hogy kik emelkednek ki gazdasági és politikai súlyuk miatt. Ez a csoport azonban az utóbbi húsz évben bővült, hangsúlyeltolódások mentek végbe. Magyarország a lengyelek mellett a vezető szerepből az EU csatlakozás után lassan visszacsúszott a középmezőnybe. Ez a csatlakozást követő rossz gazdaságpolitikának volt köszönhető. Ennek azonban nem csak politikai, de gazdasági következményei is voltak. Ahhoz, hogy javuljon besorolásunk, a leghatékonyabb eszközök egyike a külföldi befektetők vonzása és érdeklteté tétele. A nagy nemzetközi vállalatok komoly befolyással bírnak egy ország politikai megítélésére is. Látszik, hogy Lengyelország tudatos gazdaságpolitikai fejlesztéssel továbbra is tartja vezető szerepét, és egy-egy részterületet célzottan fejlesztve igyekszik jobb besorolást elérni, ami 2011-2012-ben sikerült is neki. Szlovénia továbbra is a befektetés serkentő környezetre helyezi a hangsúlyt és – bár most recesszióban van – évről évre tartja pozícióját, sőt feljebb is lép a nemzetközi rangsorban, így vezetve a régió belül is. Csehország és Magyarország rontottak besorolásukon, a végrehajtott reformokon látszik, hogy nem célorientáltan mentek végbe.

Egy másik szempontból is érdemes megvizsgálni az adott öt ország gazdasági teljesítményeit. Az Európai Bizottság novemberben kiadott őszi gazdasági előrejelzésében¹⁹ négy adatot vizsgál a monitor: a GDP, az export, a munkanélküliség, valamint az államadósság növekedésére vonatkozó 2012-re, 2013-ra és 2014-re prognosztizált értékek összevetése érdekes trendeket festenek fel. Magyarországon 2014-re 1,3 százalékos GDP növekedést jeleznek előre, ami egy 2,5 százalékos javulást jelent a 2012-es adathoz képest.²⁰ Lengyelországnak²¹ és Szlovákiának²², akinek már idén is 2,5 körüli a növekedése csak pár tizedszázalékos javulást prognosztizál a jelentés 2014-re. Szlovénia²³ és Csehország²⁴, akik mindketten recesszióban vannak idén, 2014-re a Bizottság szerint 3 százalékkal javítanak a GDP értékén.

Az export területén az ország-csoportból egyedül Szlovákia értékei fognak csökkenni - 8 százalékról 6 körülire -, a többiekénél növekedésnek indul az export, és akár elérheti az 5-6 százalékot is.

¹⁹ European Commission: European Economic Forecast Autumn 2012

²⁰ http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2012_autumn/hu_en.pdf

²¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2012_autumn/pl_en.pdf

²² http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2012_autumn/sk_en.pdf

²³ http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2012_autumn/si_en.pdf

²⁴ http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2012_autumn/cz_en.pdf

A munkanélküliség mindenhol stagnál, a cseheknél kimondottan alacsonyan, 7 százalék körül, a szlovákoknál meg kiugróan magasán, 13 százalékon állt be. A többi három országban 10 százalék körüli marad az arány.

Az államadósság Magyarországon kívül mindenhol 50 százalék körüli értéket ér el, nálunk 2014-re csökkenni fog, de így is csak 76 százalékot tudunk majd felmutatni a szakértők szerint.

Összesítve el lehet mondani, hogy nagyok az átfedések a csoportban, de egy szegmensben sem mozog teljesen együtt az öt ország, minden részterületen kiemelkedően rosszul vagy jól teljesít valaki.

Szlovákia ront 2014-re a legtöbb részterületen a Bizottság szerint, Csehország azonban növekedésnek indul az export és a GDP terén is. Lengyelország növekedése lassul, Magyarországon pedig javuló trendet prognosztizálnak majd minden szegmensben.

Kína-monitor

Politika

A kínai politika napirendje most már hetek óta a november 8-án kezdődő pártkongresszus és annak előkészületei határozták meg.²⁵ A monitor csak az első pár nap történéseit tudta követni, annak végkifejletéről majd csak a következő hónapban tud értekezni. A kongresszuson választják meg az ország vezető testületét és elnökét.

Kulcsszerepe volt a nyitó ünnepségen Hu Csintao, a kínai kommunista párt leköszönő főtitkárának és Kína elnökének beszédének,²⁶ mely irányjelzőként kívánt hatni a következő egy hétre. A két vezető politikust ugyan már kiválasztották a következő tíz évre - Hszi Csinping lesz a főtitkár és az elnök, Li Ke-csiang pedig a miniszterelnök - a fő döntéshozó Politbüro Állandó Tanácsának új tagjairól még folyik az egyeztetés november 15-ig, amikor is nyilvánosságra hozzák a listát.

Hu Csintao beszédének nagy visszhangja volt a nemzeti és nemzetközi médiában, inkább egy hivatalba lépő és kevésbé egy távozó, tíz évet értékelő elnök stílusát öltötte magára. Beszért arról, hogy minek kell megváltoznia, miben látja a párt és az ország fennmaradásának és sikerének lehetőségeit. Felhívta a választmány figyelmét arra, hogy ha nem iktatják ki a mindent átszövő korrupciót, akkor a párt szétesésének veszélye fenyeget. A kínaiak nagy része egyre jobban elutasítja a vezetést, ugyanis a szakemberek, termékek és szolgáltatások közül nem érdemeik, hanem a párthűség vagy korrupció alapján választják ki, hogy melyik lesz életképes. Csintao azzal folytatta, hogy ha nem találják meg a társadalmi egyenlőtlenségre a politikai választ, akkor az ország gazdasági erejéből fog veszíteni. Az egykepolitika miatt a lakosság lassú visszaesésnek indult, a jövedelem egyenlőtlen elosztása pedig egyre nagyobb társadalmi feszültségeket okoz. Az elnök kijelentette: Továbbra is az infláció kordában tartása valamint a gazdasági túlhevülés megakadályozása priorítás a kormány számára. Kifele is demonstrálta erejét, kiemelte, hogy modernizálni kell a haderőt, a hadsereget legújabb információs technológiával kell felszerelni.

A legnagyobb várakozások azonban azt a kérdéskört övezik, hogy lesz-e politikai reform az országban, vagy marad-e a szocialista modell-követés. Csintao erre is meg akarta előlegezni a választ. Szerinte maradnia kell az egypártrendszernek, soha nem térhet át Kína a nyugati útra. Konkrét reformtervekről még a kongresszuson tárgyalhatnak, az új vezetés a gazdaságpolitikáról viszont csak decemberben, az első gazdasági pártkonferencián valamint jövő októberben, a központi bizottság harmadik ülésén kezd tárgyalni. A leköszönő elnök beszéde azonban nem kötelezi utódját, sőt.

²⁵ http://news.xinhuanet.com/english/china/2012-09/28/c_131880076.htm

²⁶ Hu Jintao's Speech at the 18th National Congress of the Communist Party of China, 2012. november 8.

Sokan Hszi Csin-pingtől várják a reformok bevezetését, mert tudják, hogy az utóbbi tíz évben lezajlott rendkívül gyors gazdasági fejlődés, amelyik a második legnagyobb gazdasággá tette országukat túlnőtte a szocialista rendszer kereteit, az egypártrendszer mára a fejlődés gátja. A New York Times arról írt, hogy az új elnök hozzá közel álló politikusoknak azt nyilatkozta: látja, hogy ez a gazdasági rendszer elavult, és mélyreható gazdasági változásokat, piaci liberalizációt tervez. Mert bár Kína 2011-ben is 14,3 százalékát adta a világ GDP-jének,²⁷ az általa követett gazdaságpolitikát már meghaladta, nem növekedhet tovább a korábbi évtizedekben megszokott ütemben. A vezetésnek azt kell elfogadnia, hogy egy gazdasági növekedést beindítani kívánó gazdaságpolitika elavult egy olyan országban, amelyiknek a gazdasági növekedése a világgazdaság növekedésének a duplája (Világgazdaság GDP arányos éves prognosztizált növekedési üteme 2012-ben: 3,3%, Kína GDP arányos éves prognosztizált növekedési üteme 2012-ben: 7,8%).²⁸ Gazdasági növekedésének lassulását részben az okozza, hogy az élenjáró technológiai fejlettsége már nem tud kiugró termelékenységjavulást eredményezni. Ráadásul a bérek éves drasztikus emelkedése kiiktatja azt a lehetőséget, hogy az alacsony bérszínvonalú országok közé tartozzon. Épp ezért furcsa, hogy Hu Csintao nyitóbeszédében azt tűzte ki a következő vezetés céljául, hogy 2020-ra megduplázódjon az egy főre jutó bevétel valamint az ország gazdasági teljesítménye is. Ez ellent mond annak a nemzetközi várakozásnak, hogy a következő rezsim majd modernebb, nem növekedéscentrikus politikát akar folytatni. Tudni lehet azonban, hogy a távozó, inkább ideológiailag orientált Hu és az őt követő, reformernek tartott Hszi Csin-ping szöges ellentétei egymásnak. Az, hogy milyen irányba indul el az ország, nagyban függ attól, hogy milyen lesz a konzervatívok-reformerek aránya az Állandó Tanácsban, engedik-e majd az új elnöknek a reformok végrehajtását.

Nagy szerepe lesz a politikai és gazdasági reform-vonal beindításának, vagy éppen meggátolásának a volt pártfőtitkárnak Csiang-Cö-minnek, aki a párt szürke eminenciásának számít. Az óvatos reformertől függ, hogy ki kerül be a vezetésbe, az Állandó Tanácsba, ő irányítja az épp folyamatban lévő megújítási folyamatot is, igyekszik a Hu Csin-tao fémjelezte konzervatív politikát meghaladni. Szerinte nagy hiba volt elodázni a gazdasági reformot, bírálta az elnököt, hogy nem nyitotta meg már a piacot korábban.

Hogy hogyan változik Kína politikai és gazdasági struktúrája azonban majd csak a kongresszus végén tudjuk megállapítani, amikor kiderül, hogy milyen összetételű Állandó Tanáccsal kell az új elnöknek együttműködni, és hogy ő milyen reformokat hirdet még meg.

²⁷ IMF World Economic Outlook October 2012

²⁸ IMF World Economic Outlook October 2012

Gazdaság

A BDO International, a világ ötödik legnagyobb könyvvizsgáló és tanácsadó hálózata minden évben kiad egy BDO Ambition Survey-t, amelyben 14 ország és régió több mint ezer vezérigazgatójának véleményét értékeli ki azzal kapcsolatban, hogy melyik országba a legajánlatosabb terjeszkedni nagyvállalatoknak. Idén másodjára Kína érte el az első helyezést, a piac jelentős mérete és az olcsó munkaerő szoltak mellette.²⁹

Tovább mérséklődött az infláció Kínában, októberben 1,7 százalékkal nőttek a fogyasztói árak az egy évvel korábbiakhoz képest. Elemzők szerint a vártánál alacsonyabb infláció tovább tágtja a gazdaságirányítás mozgásterét a növekedést ösztönző intézkedések meghozatalára.

Fél év óta először nőtt Kínában a nagy iparvállalatok profitja szeptemberben: a hivatalos statisztikai adatok szerint az összesített adózott eredmény 7,8 százalékkal emelkedett, és 74 milliárd dollárt tett ki.

²⁹ BDO International – Ambition Survey 2012:

<http://www.bdointernational.com/AmbitionSurvey2012/Documents/Infographic.pdf>

Közel-Kelet monitor

Palesztin Hatóság

A vizsgált időszakban a katarai vezetés 254 millió dolláros újjáépítési projektet hagyott jóvá a Gázai Övezet számára. A 2009-es izraeli offenzíva óta ez a legnagyobb befektetés a Gázai Övezetben. A projekt megvalósulásához, amely révén az infrastruktúra fejlesztésén kívül a munkahelyek számát is jelentős mértékben lehetne növelni az övezetben, szükséges Egyiptom és Izrael közreműködése is. Nem született megoldás a pénzügyi krízisre. Az előző hónapban megrendezett New York-i találkozó alkalmával a Palesztin Hatóság pénzügyi támogatói kifejtették, hogy nem képesek több pénzt felajánlani a Palesztin Hatóság számára.

Izrael

A vizsgált hónapban a legfőbb politikai napirendi pont a Likud és az Jisrael Bétenu (Izrael a mi hazánk) bejelentése volt, miszerint a két párt közös listán indul a januári előrehozott választásokon. A Likud párton belül is többen hangot adtak azon félelmüknek, miszerint a politikai együttműködés hosszú távú következménye az lehet, hogy Lieberman teljesen ellehetetleníti Netanjahut és elidegeníti magától a centrista jobboldali szavazókat, akik esetlegesen egy balközép párthoz fordulhatnak. További többen aggódnak amiatt, hogy a Lieberman hosszútávon a miniszterelnök pozíciót is képes lesz elvenni Benjamin Netanjahutól.

Kuvait

Októberben feloszlatták a parlamentet Kuvaitban. Az emír, mint ahogy korábban ez bejelentésre került, módosítani kívánja a választási törvényt. Az emír rendeletének értelmében a közelgő választásokon az eddigi négy jelölt helyett a választópolgárok már csak egy jelöltre szavazhatnak. Ezt követően többezres tüntetés bontakozott a fővárosban,³⁰ melynek megszervezését az arab tavasz korábbi tüntetéseivel hasonlóan a különböző közösségi médiumokon valósították meg.

Bahrein

A bahreini vezetés rendeletben ítélte el a csaknem két éve tartó kormányellenes tüntetéseket. A rendelet értelmében átmenetileg jogszerűtlenek tekintendő a véleménynyilvánítás minden olyan formája, amely utcai felvonulásban vagy erőszakos tömegtüntetésbe nyilvánul meg.

³⁰ <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2012/10/201210226313671734.html>

³⁶ <http://www.policemc.gov.bh/en/Default.aspx>

Shaikh Rashid bin Abdullah Al Khalifa bahreini belügyminiszter nyilatkozatában kifejtette, hogy a vezetés korábban támogatta a szabad véleménynyilvánítás valamennyi formáját, egészen addig, amíg ezek nem csaptak át erőszakos tüntetésekre.³⁶

A síita többség vezető erői a döntés miatt ismét utcára hívták az embereket, a vallásilag megosztott ország politikai jövője továbbra is kérdéses maradt, nem tudni, hogy a síita többségű országban meddig lesz képes uralkodni a befolyásos szunnita vezető réteg.

SWOT analízis

Erősségek: Magyarország a régió belüli konkurensei között a harmadik helyet foglalja el a gazdaságpolitikai befektetés ösztönzés területén, és olyan részterületeken gyenge, amelyek célzott állami intézkedésekkel javíthatóak. Az állampolgárok akkor reagálnak érzékenyen gazdasági intézkedésekre, ha azok őket érinti, ha azonban a vállalati szférára vonatkoznak, akkor nem érzik magukat veszélyben. Így például a vállalati adózás kereteinek javítása lehetőség lenne egy befektetésvonzóbb környezet kialakításra. Erősségünk, hogy alapvető szimpátiával fordulnak felénk a német befektetők, akik Európa gazdasági motorját képezik.

Gyengeségek: Magyarország a gyakran változó gazdasági környezet hatására számos még nem jelen lévő cég számára bizonytalan területet jelent, ezért inkább egy rosszabb feltételeket biztosító, de kiszámítható országot választanak. Ez a bizonytalan környezet képe gyakran nem a tényleges helyzetből, hanem a hiányos kommunikációból fakad. Sok befektető az alapján alakítja ki szubjektív véleményét, hogy mit hall- és lát a nemzetközi médiában, nem a tényleges adatokat veszi figyelembe. Ezért van szükség egy jobb gazdasági és politikai kommunikáció ki- és egy gazdaságpolitikailag stabil Magyarország-kép felépítése.

Lehetőségek: Látványos, befektetőknek kedvező átalakítások meghirdetése, valamint azok jó és hatékony nemzetközi kommunikációja Magyarországot magasabban sorolhatja be a nemzetközi gazdasági/vállalatüzemeltetési rangsorban. Minél több vállalkozás terjeszkedik Magyarországon, annál inkább sorolják az országot a jó gazdasági atmoszférájú célországok közé, a pozitív tapasztalatok vállalati körökben is további terjeszkedésre ösztönöznek. Ebben annak a lehetősége is rejlik, hogy egy gazdaságilag erős ország belpolitikai problémáiba kevésbé szólnak bele nemzetközi szervezetek, rájuk hagyják azokat, nem tűzik napirendre azok kritizálását.

Veszélyek: Magyarország az éltanuló szerepéből az EU- csatlakozás óta a középmezőnybe szorult vissza. Ha nem választ ki a kormány bizonyos szektorokat, amik a nemzetközi gazdaságfejlesztési szempontjából meghatározóak, és nem fektet bele energiát, hogy látványos javulást érjenek el azokon belül, akkor nem fog tudni visszatérni a régió belüli a régen elfoglalt pozíciójára, ami pedig a gazdasági növekedésre fog negatívan hatni, és ennek következményei vannak a belföldi viszonyokra is.